

פרשת כי תצא
תשפ"ה

והאלים

יושב

לע"נ יעקב זאב בן צבי

העלון נכתב על ידי: מנחם ריביץ

שמע ישראל!

מהנזירים לכנס את כל הילדים בחצר, ואז החל לקרוא: "שמע ישראל השם אלוקינו השם אחד", ועוד לפני שסיים באחד, החלו הילדים לבכות: "טאטע! מאמע!" הרב כהנמן הביט בילדים הרכים הללו, כשעיניו זולגות דמעות התרגשות.

לא הייתה הוכחה ניצחת יותר מהבכי של אותם ילדים, כל אלה שזעקו וחיפשו פתאום את הוריהם, כל אלה שזיהו את אותה זעקה נצחית, הוכיחו כי נשמה יהודית פועמת בהם.

הרב כהנמן אסף אותם, וחיבבם בחום.

בפרשתנו כתוב "כי יהיה לאיש בן סורר ומורה, איננו שומע בקול אביו ואמו" (כא, יח), ישנם מספר תנאים שנער בחצי שנה לאחר שהגיע לגיל מצוות צריך לקיים כדי שיוכל "לזכות" בתואר המפוקפק של בן סורר ומורה, שכידוע דינו הוא מיתה כיוון שעתיד לעמוד בפרשת דרכים וללסטם את הבריות.

כבר שאלו המפרשים, וצריך להבין, מהי הסיבה שבן סורר ומורה נידון על שם סופו ונהרג, כי למרות שסופו ללסטם את הבריות, אבל עכשיו הוא זכאי ועדיין לא עשה דבר שיחייבו מיתה, אם כן למה הוא נהרג על שם העתיד?

במהלך השואה הנוראה שפקדה את יהדות אירופה, הועלו על המוקד מיליוני יהודים באכזריות גדולה, משפחות וקהילות שלמות נכחדו מן העולם כלא היו. חלק מאותן משפחות הצליחו לפני שליחתם למחנות המוות להסתיר את ילדיהן במנזרים ובכנסיות נוצריות על מנת להציל את חייהם.

עם תום המלחמה, לאחר שלרוב הילדים הללו לא נשארו הורים שיבואו לבקשם חזרה מהכנסיה, יצא הרב מפוניבז' הגאון רב יוסף שלמה כהנמן צוק"ל לחצר אחרי הילדים ולהחזירם לחיק העם היהודי. כאשר הגיע הרב אל המנזרים, היו הנזירים מושכים בכתפיהם ומצהירים כי אין כאן ילדים יהודים.

גם כאשר ניסה לדבר עם הילדים ולהבין מהם מיהו יהודי, שיחתו העלתה חרס, כי רובם ככולם לא זכרו את יהדותם, ולא ידעו עליה דבר. מה רבה היתה אכזבתו, כאשר למרות הרצון הטוב והידיעה הברורה כי בתוכי המנזרים שוכנים מאות ילדים יהודים, כל הנסיונות לאתרם ולהצילים לא צלחו.

עד שבסייעתא דשמיא באחד מהערבים עלה במוחו רעיון, וממחשבה למעשה השכים קום בבוקר ומיד לאחר התפילה התייצב בפתח המנזר. הוא ביקש

המשך בעמוד הבא

לעילוי נשמת: בנימין בן שמעון ז"ל, שרה בת אנשל ז"ל
אסתר הינדא בת יהודה לייב ז"ל, עיישה בת גמרה ז"ל.

לרפואת: אברהם צבי בן שרה, בנימין בן אלישבע, מתן בן טלי.

לזיווג הגון: יעקב ישראל בן מרים.

לקדושה וטהרה: יהונתן בן לאה.

ולשפע ברכה והצלחה: ברוך ברכני בן רחל, חוה
בת עיישה, ולחפץ בעילום שמו.

בא גם אתה להיות שותף
בהפצת העלון ותזכה את
יקירך:

4663MR@GMAIL.COM

העלון השבוע
הוקדש:

כי אם היה הרב כהנמן שואל את אותם ילדים שבהתחשב בגילם היו רוב שנותיהם במנזר, למהותה ועומקה של קריאת שמע, סביר להניח שכלל לא היו יודעים.

כי גם אם חונכו לקרוא קריאת שמע ערבית ושחרית, כבר נשתכח מהם הדבר ואבד במרתפי זכרונם. רק אותו זיכרון מתוק, אותו צליל פלאי של שמע ישראל, הוא שתפס את נפשם כבר בהיותם ילדים רכים, והשיבם לצור מחצבתם שנים רבות אחר כך, כח השמיעה שנטוע בילד מטבעו הוא שמשך אותם חזרה לחיק היהדות.

אבל בבן סורר ומורה היות שאיבד את כח השמיעה, חסר לו אותו הכח שדרכו היה יכול להציל את נפשו מני שחת. ולכן הוא נידון עתה על שם סופו, כי מבחינה רוחנית הוא נחשב למי שיש לו "סימני טריפה", שממשיך ללכת כאחד האדם אבל נושא הוא מום שלא נותן לו להמשיך לחיות.

ואילו רק היה בו כח השמיעה, עוד היה יכול לרפא עצמו, אבל בהעדרו אין לו סיכוי להציל את נפשו מלרדת לפי שחת, ומשום כך הוא נידון על שם סופו, היות שאינו שומע, הוחלט דינו ואין התורה רואה שום אפשרות הצלה.

ולכן מדגיש שלמה המלך במשלי (א,ח): "שמע בני מוסר אביך ואל תיטוש תורת אמן", כי עיקר החינוך של הילדים תחילתו נעוצה בשמיעה, ילד ששומע הוא מתחנך טוב בכל מידה נכונה, אבל ילד שאינו שומע עלול להדרדר עד שיהיה בסופו של דבר כבן סורר ומורה.

כמה מוטל עלינו כיהודים להשאיר את אוזננו קשובות תמיד למוסר ולדרך שמתווים גדולי דור שהם הם "האבא והאמא" של העם, וכמה מוטל עלינו בתור הורים לדעת להנחיל נכון את הדברים לילדינו כדי שחלילה לא נהרוס להם את כוח השמיעה.

מסביר ראש ישיבת פוניבז' לצעירים הגאון רבי צבי שרגא גרוסברד זצוק"ל, שסוף הפסוק בא לבאר את טעם הדבר, איך תיתכן מציאות שילד שזה עתה מלאו לו יג שנה, מדרדר עד לשפל המדרגה ונעשה בן סורר ומורה, כזה שסופו לעמוד בפרשת דרכים וללסטם את הבריות כדי למלא תאוותיו?

התשובה היא כפי שמדגישה התורה, שהגורם העיקרי הוא "איננו שומע בקול אביו ואמו", העובדה שהילד לא שומע בקול ההורים, היא הסיבה שעתידה להובילו עד לתחתית.

כי מי ששומע בקול ההורים, שומע את מוסר החכמים שיוצא מפיהם, אף על פי שחוטא, ולמרות שהולך אחר התאוות, עוד יש לו תקווה. עדיין יש סיכוי שדברי החכמים והמוסר ששמע מהוריו, ובאותה מידה מרביתו, יכנסו בסופו של דבר אל ליבו ויחזירוהו למוטב. אבל מי שלא שומע, אין לו סיכוי לחזור בתשובה.

למה דומה האדם שאין לו את כח השמיעה? או יותר נכון, לא פיתח את היכולת הזאת של לשמוע ולהקשיב לדעת חכמים? אומר הרב גרוסברד זצוק"ל, שמבחינה רוחנית הוא דומה לבהמה עם סימני טריפה.

אם נסתכל על עדר של פרות או כבשים, נראה את כולם הולכים בשלווה באחו מלככים עשב ולוגמים מים בנחת. שוחטים ידעו לספר לנו שמתוך אותן פרות או כבשים יש בממוצע אחוז מסויים שאמנם נראה חי כמו האחרים, אך בפועל יש בו מום שאיתו לא ניתן להמשיך לחיות. בעצם אותן פרות או כבשים בעלי המום, הן מתות מהלכות.

ככה אומר הרב גרוסברד הוא מצבו של היהודי שאין בו את כח השמיעה. הוא פגום בחייו הרוחניים בצורה בלתי ניתנת לתיקון. שמיעת האוזן היא זאת שמובילה את האדם לדרך הטוב, והיא זו שבכוחה להוציא אפילו את החוטא ממעמקי שאול לדרך תשובה.

לקראת ימי הדין - מסע חשיפה!

בואו לגלות:

מה המשמעות של ראש השנה
ומה התפקיד האישי שלנו בעולם?

להזמנה כשיחה או בחוברת: 4663MR@GMAIL.COM

מ
ה
א
נ
י
ע
ו
ש
ה
פ
ה
?